

*Земзююлін Єгор Артурович,
аспірант кафедри всесвітньої
історії та міжнародних відносин,
Черкаський національний університет
ім. Б. Хмельницького (м. Черкаси, Україна)*

**УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ – ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ В
ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В ПЕРІОД
АГРЕСИВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РФ**

Український інститут – державна установа, яка підпорядковується Міністерству закордонних справ України. Був створений у 2017 році з метою посилення культурної дипломатії України на міжнародному рівні. Основною метою Українського інституту є поширення знань про Україну у світі, а також формування позитивного іміджу держави через культурні, освітні, наукові, інформаційні та інші гуманітарні ініціативи.

Основні завдання Інституту полягають в популяризації української культури за кордоном (мистецтво, література, кіно, музика тощо); підтримці міжнародного культурного обміну та участі України у міжнародних культурних платформах; просуванні української мови та літератури за межами країни; формуванню сучасного культурного бренду України; проведення досліджень і аналітики у сфері публічної дипломатії; розбудова міжнародних партнерств з культурними, науковими та освітніми інституціями інших країн та інш. [1]

Основні напрями діяльності Українського інституту були сформульовані за підсумками: двох внутрішніх стратегічних сесій у серпні-вересні 2018 року; публічної стратегічної сесії Інституту 18 жовтня 2018 року; стратегічної сесії з культурної дипломатії, організованої спільно з Українським культурним фондом; консультацій з 80 експертами і фахівцями сектору культури, креативних індустрій та освіти, що відбулися впродовж серпня-грудня 2018 року; консультацій з керівниками і програмними менеджерами Британської Ради, Гете-Інституту, Чеського центру, Польського інституту, Інституту Адама Міцкевича, Литовського культурного інституту; робочих зустрічей з керівниками іноземних культурних і освітніх інституцій в Іспанії, Німеччині, Чехії, Польщі. [2]

Відповідно до установчих документів, визначено основні напрямки роботи установи, які полягають в організації культурних заходів за кордоном, участь у фестивалях, виставках, міжнародних проєктах; підтримці викладання української мови, стажування, стипендіальні програми для іноземців; формування кампанії з просування сучасного українського образу в світі; вивчення міжнародного культурного контексту, аналіз сприйняття України за кордоном і безумовно підтримка українських митців у виході на світовий ринок. За допомогою цих напрямів інститут сприяє інтеграції України у глобальний культурний простір, зміцненню міжкультурного діалогу та формуванню стратегічного іміджу країни.

В представленій публікації ми покажемо конкретні приклади протистояння російській пропаганді за допомогою інструментів та рекомендацій, які надає Український інститут посольствам та консульствам України. Як відомо, чи не найсильніше від російської інформаційної інтервенції в Європі потерпає Болгарія.

Російська пропаганда в Болгарії є складовою гібридної війни, спрямованої на дестабілізацію країни, послаблення її євроатлантичного курсу та вплив на громадську думку. Особливо це посилюється на фоні агресії росії проти України. Російська пропаганда в Болгарії використовує розгалужену мережу онлайн-медіа. У Болгарії діє понад 370 анонімних сайтів, які поширюють проросійські фейки та дезінформацію. Ці ресурси часто мають ідентичний дизайн і контент, що дозволяє швидко розповсюджувати потрібні наративи. У червні 2023 року було зафіксовано понад 105 тисяч таких публікацій [3]. Також для поширення дезінформації активно використовуються такі платформи як Facebook і Telegram, створюються канали на болгарській мові, які публікують проросійські матеріали, спрямовані на дискредитацію України, ЄС та НАТО.

Традиційними засобами в поширенні пропагандистських наративів є дипломатичні та культурні установи, культурні та релігійні організації, пов'язані з Росією, які мають вплив на громадську думку. Пропаганда апелює до спільної православної віри та історичних зв'язків між Болгарією та Росією, зокрема, підкреслюючи роль Росії як «визволительки» Болгарії. Це використовується для формування позитивного образу росії та негативного ставлення до Заходу.

Окремим напрямком гібридної агресії є фінансування проросійських політичних сил та вливання коштів в проросійські громадські організації та фонди. Все це і дозволяє росії впливати на внутрішню політику країни.

Отже, російська пропаганда в Болгарії є багатогранною та добре організованою системою, яка використовує різноманітні канали та методи для досягнення своїх цілей. Це включає як традиційні медіа, так і сучасні цифрові платформи, а також використання історичних та культурних зв'язків.

Що робить Україна в протидію агресивній пропагандистській політиці росії. Український інститут активно працює над формуванням позитивного іміджу України за кордоном, зокрема в Болгарії, через різноманітні заходи культурної дипломатії. При Посольстві України в Болгарії діє культурно-інформаційний центр, який організовує заходи, спрямовані на популяризацію української культури, мови та історії серед болгарської аудиторії.

Позитивною є співпраця з болгарськими культурними організаціями для проведення спільних заходів, таких як виставки, концерти та літературні вечори, що сприяє глибшому розумінню української культури в Болгарії. Інститут підтримує освітні ініціативи, включаючи обміни студентами та викладачами, що дозволяє поширювати знання про Україну та зміцнювати академічні зв'язки між країнами. Як приклад, у місті Варна діє «Український дім» – центр, створений українською діаспорою, який проводить культурні заходи, мовні курси, виставки та інші події, спрямовані на популяризацію української культури та підтримку українців у Болгарії.

Окрім інформаційних кампаній у ЗМІ та соціальних мережах Болгарії з метою формування позитивного образу України та протидії дезінформації, Український інститут бере участь у міжнародних культурних подіях, що проходять у Болгарії, представляючи українське мистецтво та культуру на міжнародному рівні. Ці всі заходи спрямовані на зміцнення культурних зв'язків між Україною та Болгарією, а також на формування позитивного сприйняття України в болгарському суспільстві.

Ефективна протидія російській пропаганді вимагає комплексного підходу, включаючи медіаграмотність, прозорість фінансування політичних сил та зміцнення незалежних медіа для поширення об'єктивної інформації про події в Україні і Європі в цілому.

Література:

1. Статут державної установи «Український інститут» : нова редакція, 2021 р. URL: https://ui.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/ukrayinskyj-instytut_statut_nova-redakciya-2021-1.pdf
2. Український інститут. Програми. URL: <https://ui.org.ua/programs/>

3. Чередніченко О. У Болгарії кількість російської пропаганди в інтернет-ЗМІ зростає більш ніж утричі. Детектор медіа. 10 серпня 2023. URL: <https://detector.media/infospace/article/215422/2023-08-10-u-bolgarii-kilkist-rosiyskoi-propagandy>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.